

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupen Mgr. Pavlem Háblem, advokátem se sídlem Svobodova 136/9, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2020, č. j. 4 Az 44/2019 – 74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2019, č. j. OAM-775/ZA-ZA11-VL11-2018; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Dne 10. 9. 2018 podal stěžovatel v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, vyplynulo následující. Stěžovatel se narodil v obci Poltava (SSSR), je ukrajinský státní příslušník, ukrajinské národnosti, pravoslavného vyznání, dorozumí se rusky a ukrajinsky, nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Je rozvedený a má jednu zletilou dceru, která žije na Ukrajině; od roku 2007 s ní stěžovatel není v kontaktu. V zemi původu žil stěžovatel v obci Poltava, v Poltavské oblasti. Na Ukrajině byl naposledy dne 26. 9. 2013, pak jel do Polska a ČR na služební cestu s kamionem, v září 2016 se vrátil ze Španělska a Francie, kde byl služebně, do ČR; od roku 2008 disponoval českým vízem za účelem zaměstnání, od roku 2008 do roku 2013 měl zaměstnaneckou kartu, poté dostával překlenovací víza; o mezinárodní ochranu žádá poprvé. Zdravotně je stěžovatel v pořádku; žádost odůvodnil potíženími s důstojníkem z útvaru proti organizovanému zločinu a příslušníkem tajných služeb na Ukrajině v roce 1994, a snahou o legalizaci pobytu v ČR.

[3] V rámci pohovoru stěžovatel doplnil, že do ČR přijel v roce 2008 za účelem podnikání, prvních šest let pobytu ČR neopouštěl, od roku 2013 jezdil pro jednu

společnost pravidelně do Ázerbájdžánu, a to mj. právě přes Ukrajinu, pouze tam zastavoval na parkovišti, takto jel dvakrát, naposledy v prosinci 2013. V roce 1994 měl problémy s ukrajinskými policejními příslušníky, neboť podepsal smlouvu na 10 milionů m³ plynu a dva policejní příslušníci ho odvezli a předali banditům; byl v zajetí, ale pustili ho. Proti policejním příslušníkům poté stěžovatel podal žalobu; případem se zabýval soudce a dotyční policejní příslušníci byli propuštěni; vypověděli, že za vším stál ještě jiný muž. Roku 1995 či 1996 policisté stěžovatele nabádali, aby si vzal v bance úvěr ve výši 30 mil. \$, odmítl, ale řekli mu, že má rodinu a že bude litovat; posléze stěžovatele a jeho známé několik měsíců sledovala rozvědka; nabádání od policie nikomu neoznámil. Stěžovatel poté odjel do Ruska, kde pracoval na stavbách, byl tam jeden a půl roku, po třech měsících se vždy vracel do vlasti, ale nemohl tam být nepřetržitě. V místě jeho ukrajinského bydliště bylo vše obklíčeno a neustále jej sledovali; zkorumpovanými lidmi od policie je nelegálně sledován od roku 1994 možná až doposud, nyní jsou do toho zapojeny i tajné služby. Sledovaly jej i české tajné služby nebo policie v ČR, udělaly rychlou prohlídku, jeho byt si jen prošly, v ČR se to stalo celkem třikrát. Ve vlasti mu bylo provedeno asi sedm neoficiálních prohlídek, dělala je policie, poslední byla roku 2005, od roku 1994 do roku 2006 byly domovní prohlídky. Roku 2014 či 2015 zabili syna kamaráda, aby byl vyvinut nátlak a dostali se k materiálům, které jsou kompromitující a jež stěžovatel u kamaráda uschoval, šlo o videozáznamy zachycující týrání zadržených. Materiály stěžovatel získal roku 1994 a poskytl je tajným službám, proto je moc hlídaný. Se státními orgány stěžovatel neměl oficiální potíže, protože mu pomáhali vlivní lidé, nyní už jej ale nemohou zachránit, neboť jsou v důchodu. Po roce 2013 se dle stěžovatele ve vlasti nic nezměnilo, je to jen divadlo pro okolní svět. Policejní mafie ví, že má kompromitující materiály. V rámci služebních cest se vracel na Ukrajinu, nebál se, dělal to chytře; hranici překročil oficiálně, ale orgány mají dost svých potíží. Stěžovatelova spolupracovníka zabila SBU, vzal si úvěr a byl zavražděn, stalo se to asi po roce 2000. Stěžovatel si nemůže legalizovat pobyt v ČR jinak než azylem, o mezinárodní ochranu nemělo cenu žádat dříve, protože měl normální povolení k pobytu, prodlužovali mu ho, vše fungovalo do března 2011.

[4] Stěžovatel předložil fotokopii ID strany cestovního dokladu Ukrajiny č. X, s platností do 24. 12. 2024 a smlouvu o ubytování. Dne 23. 5. 2019 stěžovatel žalovanému doložil fotokopii oprávnění vazače, oprávnění k obsluze pracovních plošin a průkaz obsluhy motorových vozíků, psané na jeho jméno.

[5] Z opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob vydaného na žádost žalovaného, bylo zjištěno, že stěžovatel byl rozsudkem Obvodního soudu v Praze 1 ze dne 27. 2. 2018, potvrzeným odvolacím rozsudkem městského soudu ze dne 5. 4. 2018, sp. zn. 44 To 135/2018, potrestán podmíněným odnětím svobody na 4 měsíce, se zkušební dobou na 1 rok, a to za spáchání úmyslného trestného činu dle § 241 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Ve spisu jsou dále založeny *Informace OAMP – Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby* - ze dne 25. 4. 2019, a *Informace MZV ČR ze dne 16. 5. 2018, k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu na Ukrajinu*.

[6] Stěžovatel nevyužil možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 správního řádu, o čemž žalovaný dne 11. 6. 2019 vyhotovil úřední záznam.

pokračování

[7] Žalovaný označil žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu podanou poté, co mu po jeho trestné činnosti nebyl nadále prodloužen pobyt, jako účelovou, spočívající primárně ve snaze o legalizaci pobytu na území České republiky; mezinárodní ochranu stěžovateli neudělil. Po posouzení tvrzení stěžovatele žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl v zemi původu pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod; azyl podle § 12 písm. a) zákona o azylu mu tak nebyl udělen. Žalovaný v případě návratu stěžovatele do vlasti neshledal ani odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný přihlédl k aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině; dále ke skutečnosti, že právě policejní složky ve spolupráci se stěžovatelem policisty uvedené v prvním případě potrestaly. Žalovaný v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nezjistil ani žádný důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu; stěžovatel je plně svéprávným dospělým mužem, bez zdravotního omezení a prostředky k životu si může zajišťovat prací.

[8] Současně žalovaný posoudil, zda stěžovatel nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak mu ukládá § 28 zákona o azylu; stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl, a ani žalovaný nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl stěžovatel v případě návratu na Ukrajinu vystaven skutečně hrozícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu; stěžovatel neměl problémy s ukrajinskými státními orgány, nebyl tam nikdy trestně stíhán ani odsouzen a z Ukrajiny vycestoval (a vracel se tam) s českým pracovním vízem bez jakýchkoli problémů. Ze shromážděných podkladů navíc nic nenasvědčuje tomu, že by byl stěžovatel v případě návratu do země původu jakkoli postižen za svoji azylovou žádost v zahraničí.

[9] Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu; namítal, že u sebe shledává důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Zdůvodnil, že o mezinárodní ochranu nepožádal dříve, protože o této možnosti nevěděl a ani neměl potřebu o ni žádat. Odůvodnění napadeného rozhodnutí označil stěžovatel za nedostatečné, žalovaný nedoložil reálnou aplikaci právní úpravy ani možnost efektivního využití vnitrostátní ochrany. Stěžovatel rovněž zdůraznil své potíže s policejní mafii; nepopřel, že u něj nejsou dány důvody dle § 15, § 15a ani § 16 zákona o azylu; žádost o mezinárodní ochranu však nebyla účelová a jejím jediným cílem nebylo získání pobytu v ČR.

[10] Městský soud si před ústním jednáním vyžádal přípisem ze dne 27. 11. 2019 od žalovaného objektivní, aktuální a adresný podklad, jenž by se týkal možnosti domoci se na Ukrajině vnitrostátní ochrany; ve správním spisu obsažené podklady se této okolnosti nevěnovaly dostatečně konkrétně. Doplněné podklady soud poté zaslal stěžovateli k seznámení.

[11] K obavám stěžovatele ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu městský soud nejprve odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, přičemž dal za pravdu stěžovateli, že dokazování žalovaného vykazovalo nedostatky ohledně možnosti domáhat se ve vlasti vnitrostátní ochrany před osobami označenými jako mafiáni. Nicméně po provedeném dokazování v rámci ústního jednání soud neshledal obavu stěžovatele důvodnou; ukrajinská právní úprava poskytuje propracovaný systém ochrany osob, jimž by mohla hrozit vážná újma, a přestože v praxi dochází k občasným potížím, obecně lze konstatovat, že na Ukrajině se lze domoci vnitrostátní ochrany.

Hrozbu vážné újmy u stěžovatele označil soud za vysoce nepravděpodobnou a nedosahující míry skutečného nebezpečí. Tvrzené potíže ve vlasti jsou již staršího data, naposledy byl stěžovatel ve vlasti v září 2013, od té doby se změnil režim. Soud poukázal na skutečnost, že se stěžovatel v minulosti rovněž domáhal vnitrostátní ochrany a na základě jeho podnětu byli propuštěni příslušníci policie; není tudíž reálné, aby byl stěžovatel ve vlasti nadále ohrožen, toto ohrožení dosahovalo intenzity vážné újmy a zároveň by v jeho případně selhala dostupná vnitrostátní ochrana. K tvrzením stěžovatele o obtěžování v ČR soud připomněl možnost obrátit se na české státní orgány; spekulace, že jde o příslušníky policejní mafie, ba SBU, označil soud za nepodložené a nikterak blíže rozvedené. Soud v této souvislosti zdůraznil judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle níž je možno domáhat se na Ukrajině vnitrostátní ochrany i proti jednání SBU (rozsudek ze dne 6. 3. 2019, č. j. 8 Azs 241/2018 – 76, a usnesení ze dne 9. 1. 2019, č. j. 2 Azs 216/2018 – 54).

[12] Městský soud uvedl, že § 15, § 15a ani § 16 nebyly v případě stěžovatele vůbec aplikovány; uvedené žalobní námitky proto soud označil jako zcela mimoběžné. Stěžovatel v žalobě pouze naznačil, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu, toto tvrzení však nepodepřel žádnou argumentací. Soud u stěžovatele neshledal žádný důvod hodný zvláštního zřetele, který by udělení humanitárního azylu odůvodňoval, např. zvlášť těžké postižení nebo onemocnění či humanitární katastrofu v zemi původu.

[13] Městský soud uzavřel, že zjištění žalovaného po doplnění dokazování v řízení před soudem ob stojí a nepovažoval za potřebné doplnit dokazování o stěžovatelovy návrhy. Ve vztahu k lékařské zprávě ze dne 20. 4. 2020 soud uvedl, že stěžovatel se jí nesnaží prokázat zásadní zhoršení svého zdravotního stavu, ale toliko má podpořit jeho tvrzení o fyzickém napadení v ČR. Nicméně lékařská zpráva není způsobitým podkladem k tomu, aby prokázala, že napadení stěžovatele v ČR má nějakou souvislost s důvody, pro něž žádá o mezinárodní ochranu; může se vyjádřit ke zdravotnímu stavu stěžovatele, charakteru jeho zranění, příp. k fyzickým predispozicím útočníka, nikoliv však k identifikaci útočníka jako příslušníka ukrajinské mafie.

[14] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že kasační stížnost je ve smyslu

§ 104a s. ř. s. přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele; obdobný případ nebyl doposud Nejvyšším správním soudem řešen a je v zájmu široké veřejnosti, aby se Nejvyšší správní soud vyslovil k vytýkaným vadám řízení.

[15] Stěžovatel namítá, že žalovaný zcela nedostatečně objasnil skutkovou podstatu. Při shromažďování důkazů a jejich hodnocení se zaobíral výhradně obecnými informacemi o situaci na Ukrajině a tyto obecné informace pak hodnotil v rámci hodnocení důkazů. Žalovaný neopatřil a tudíž ani nehodnotil důkazy, které byly nutné pro posouzení individuální žádosti stěžovatele o udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel má rovněž za to, že řízení před soudem trpělo vadami, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Je pravdou, že soud v reakci na stěžovatelem vytýkané vady ve správním řízení doplnil důkazy s cílem náležitě objasnit skutkový stav, bohužel ani soud nepostupoval v této věci důsledně; soud během řízení odmítl návrhy stěžovatele na doplnění důkazů, které dle jeho názoru prokazují existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, tj. že jemu konkrétně hrozí reálné nebezpečí nelidského

pokračování

a ponižujícího zacházení, resp. nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu při jeho návratu zpět na Ukrajinu; zejména soud nepřipustil stěžovatelem navržený důkaz veřejně dostupnými internetovými zdroji a výsledkem Úřadu pro zahraniční styky a informace a Národní centrály proti organizovanému zločinu. Při hodnocení důkazů pak soud dospěl ke zcela mylnému závěru o tom, že „na Ukrajině se lze domoci vnitrostátní ochrany“. Tento závěr je zcela nesprávný a stěžovatelem navrženými a soudem nepřipuštěnými důkazy by byl jistě vyvrácen.

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i napadený rozsudek městského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný připomněl, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany až v září roku 2018, byť na území České republiky dlouhodobě pobýval dle svých slov již od roku 2007, poté se na Ukrajinu vrátil a v roce 2008 do České republiky opětovně přicestoval, přičemž ve své vlasti měl být naposledy v roce 2013. Žalovaný je v případě stěžovatele přesvědčen o tom, že tento podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany s jediným cílem, kterým je legalizovat si v České republice svůj další pobyt poté, co mu po jeho trestné činnosti nebyl nadále prodloužen jeho pobyt na území.

[17] Podle žalovaného je z jím shromážděných podkladů zřejmé, že během let, co stěžovatel pobýval mimo vlast, se Ukrajina zásadně změnila, když ukrajinské proreformní a proevropské vlády postupně prováděly kroky, které vedly k obecnému posilování základních lidských práv ukrajinských občanů ve viditelné snaze přiblížit tuto zemi vstupu do Evropské unie. Dle podkladových informací Ukrajina nyní poskytuje obětem trestných činů dostatek právních prostředků k ochraně, včetně možnosti podat stížnost proti postupu policejních orgánů. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že od 11. 6. 2017 byl pro ukrajinské občany cestující do členských zemí EU (kromě Spojeného království Velké Británie a Severního Irska), Norska, Švýcarska, Lichtenštejska a na Island zaveden bezvízový styk a že již většina členských zemí Evropské unie (včetně České republiky), které vedou svůj národní seznam bezpečných zemí původu, Ukrajinu za bezpečnou zemi původu uznala (viz vyhláška č. 68/2019 Sb. ze dne 4. března 2019, kterou se mění vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců).

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[19] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační

stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského, resp. městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[20] Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti dostatečné argumenty svědčící pro její přijatelnost.

[21] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky zůstaly ve velmi obecné rovině, stěžovatel se omezil v podstatě jen na negaci závěrů žalovaného a městského soudu, aniž by se však zabýval jejich jednotlivými úvahami a závěry a pokusil se je zpochybnit či vyvrátit vlastní, dostatečně konkrétní argumentací. Obdobně stěžovatel namítal nedostatečnost shromážděných podkladů, neuvedl však, že by zprávy založené ve spise svým obsahem neodpovídaly jeho azylovému příběhu; jeho námitka je pouze obecná bez jakékoli individualizace ve vztahu k okolnostem projednávané věci.

[22] K namítanému pochybení městského soudu spočívajícímu v nedostatečném zjištění skutkového stavu Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud označil dokazování žalovaného stran možnosti domáhat se na Ukrajině vnitrostátní ochrany jako nedostatečný. Městský soud si proto před ústním jednáním ve věci dvakrát vyžádal od žalovaného objektivní, aktuální a adresný podklad, jenž by se týkal možnosti domoci se na Ukrajině vnitrostátní ochrany; žalovaný na výzvu zaslal zprávu *Ukrajina – Informace OAMP – Vnitřně vysídlené osoby ze dne 20. 2. 2019*, zákon Ukrajiny č. 3782-XII o zajištění bezpečnosti osob, které se účastní trestního soudního jednání ze dne 23. 12. 1993, ve znění pozdějších předpisů, a *Informace MZV ČR, č. j. 107283/2016-LPTP, ze dne 25. 7. 2016, k č. j. MV-85386-1/OAM-2016*. Městský soud na základě předložených podkladů nepopřel, že existují určité nedostatky ukrajinského soudnictví, obecně ale konstatoval, že na Ukrajině se lze domoci vnitrostátní ochrany. S tímto hodnocením se zdejší soud ztotožňuje; ze shromážděných informací nevyplývá, že by se Ukrajina měla řadit mezi státy, kde je prokuraturu či policii třeba považovat *a priori* za zcela nefunkční či dopouštějící se svévolného, nezákonného jednání. Stěžovatel sám uvedl, že se v minulosti domáhal vnitrostátní ochrany a na základě jeho podnětu byli propuštěni příslušníci policie; poslední domovní prohlídka v ukrajinském bydlišti se dle slov stěžovatele odehrála v roce 2005, incident s ukrajinskou policií se odehrál 13. 1. 2006 – od tohoto data se stěžovatel cítí ohrožen a sledován, motivem pro policii mají být kompromitující materiály, které stěžovatel získal v roce 1994. Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem uzavírá, že stěžovatelem tvrzené potíže jsou již staršího data; stěžovatel byl v zemi původu naposledy v rámci služebních cest v září 2013, od té doby se změnil režim. Není tudíž pravděpodobné, že byl stěžovatel ve vlasti nadále ohrožen, že by toto ohrožení dosahovalo intenzity vážné újmy a zároveň by v jeho případě selhala dostupná vnitrostátní ochrana.

[23] Nejvyšší správní soud připomíná, že např. v rozsudku ze dne 11. 8. 2016, č. j. 10 Azs 110/2016 – 56, uvedl: „V řízení ve věcech mezinárodní ochrany má žadatel o mezinárodní ochranu povinnost tvrzení, neboť pouze on svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Správní orgán zjišťuje skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, pokud žadatel tyto důvody alespoň tvrdí (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86). Na stěžovateli tedy ve správním

pokračování

řízení leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů.“ Stěžovatel pouze navrhoval provést dokazování veřejně dostupnými internetovými zdroji a výsledkem policejních a bezpečnostních sborů. Za této situace nelze žalovanému, resp. městskému soudu, vyčítat, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci, neboť napadená rozhodnutí byla založena na přiměřeném množství věrohodných podkladů; nesouhlas stěžovatele s jejich hodnocením a právním posouzením je otázkou následující.

[24] Pokud jde o posouzení případného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu v případě návratu stěžovatele do země původu, obecně dle § 14a zákona o azylu není podstatné, z jakých důvodů žadateli případně hrozí reálné nebezpečí vážné újmy v zemi původu, ale právě jen existence tohoto reálného nebezpečí. Ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu vymezuje, obdobně jako čl. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), okruh možných původců pronásledování nebo vážné újmy tak, že se jimi „rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu“. Dle čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice tato případná ochrana před nestátními původci pronásledování či vážné újmy musí být účinná, a ne pouze dočasná. Zpravidla je tomu tak, pokud poskytovatel ochrany „učíní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup“ (srov. též obdobné znění § 2 odst. 5 zákona o azylu). Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23).

[25] V nyní projednávané věci není zjevné, které osoby měly na území České republiky stěžovatele sledovat, neboť on sám uvádí, že se domnívá, že to byli příslušníci ukrajinských či českých tajných služeb. Během pohovoru k podané žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že domovní prohlídky policie na území ČR souvisely s jeho dluhem, pro který byl vyšetřován (str. 5 protokolu o pohovoru k žádosti). Skutečnost, že se stěžovatel před 15 lety dostal do potyčky s ukrajinskou policií a z toho usuzoval na nepřírozenou smrt své matky, když se tehdy proti tomuto jednání dostatečně nebránil a nedomáhal se přezkumu ze strany nadřízených orgánů (napsal pouze oznámení na prokuraturu, na které mu nechťeli dát razítko), nevede k závěru, že by stěžovatel mohl mít důvodně pochybnosti o účinnosti kontroly ze strany ukrajinských orgánů. Nejvyšší správní soud nadto zdůrazňuje, že stěžovatel nebyl příslušníky žádných státních orgánů Ukrajiny v souvislosti s předmětnou potyčkou zadržen či vyslýchán; neměl žádné problémy se získáním cestovního dokladu a bez jakýchkoli obtíží vycestoval o několik let později z Ukrajiny, kam se v průběhu dalších let pravidelně vracel.

[26] Nejvyšší správní soud nehodlá nijak zlehčovat životní situaci stěžovatele, nemohl však přehlédnout, že stěžovatel přistoupil k podání žádosti o mezinárodní ochranu poté, co pozbyl pobytové oprávnění; ostatně stěžovatel sám přiznal, že jinak než prostřednictvím azylu si v ČR nemůže legalizovat pobyt (str. 9 protokolu). Zákon o azylu však neslouží k ochraně žadatelů před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu a primárně nemůže sloužit k řešení pobytové situace v České republice; srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Udělení mezinárodní ochrany je namístě tam, kde žadateli hrozí pronásledování nebo nebezpečí vážné újmy zásah, nikoli v situaci, kdy se žadateli nedaří legalizovat jeho pobyt na území České republiky v souladu se zákonem o pobytu cizinců.

[27] Nejvyšší správní soud žádné zásadní pochybení městského soudu neshledal. Městský soud se ve svých závěrech neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 8 As 287/2020 - 33, část. III). Žalovanému, kterému by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady přesahující jeho správní činnost nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. září 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu